

ESTATE & TAX PLANNING

LEVENSVZERKERING

De levensverzekering in uw successieplanning

Een levensverzekering stelt u in staat om een deel van uw vermogen over te dragen aan een of meerdere dierbaren.

Door een schenking en een levensverzekering met een aanvaardende begunstigde te combineren, kunt u uw vermogen bovendien op een fiscaal voordelige manier overdragen en de controle erover behouden.

Welke voordelen biedt een levensverzekering in het kader van successieplanning?

UW VERMOGEN VERDELEN ONDER UW DIERBAREN

Het opstellen van een begunstigingsclausule is essentieel. Door de vrijheid die u geniet bij het opmaken van deze clausule is een levensverzekering vergelijkbaar met een testament.

Wanneer u een levensverzekering onderschrijft, hebt u de mogelijkheid om de begunstigde aan te duiden die in geval van overlijden het kapitaal verkrijgt. Indien u niemand aanwijst, wordt het kapitaal bij uw overlijden toegewezen aan uw nalatenschap.

U kunt een of meer begunstigden aanduiden, al dan niet opeenvolgend, op generieke of nominatieve wijze. Om misverstanden te vermijden bij het toewijzen van het vermogen, moet de toewijzing van de begunstigde(n) eenduidig zijn.

U kunt de verdeling van het kapitaal onder de begunstigden ook bepalen. Indien u geen verdeling vastlegt, zal het kapitaal in gelijke delen onder hen verdeeld worden.

Indien u 'de nalatenschap' aanduidt als begunstigde bij overlijden, wordt het overlijdenskapitaal van de levensverzekering volgens de wettelijke erfopvolging of overeenkomstig uw testament uitgekeerd.

Indien de verzekeringnemer minderjarig is, is de begunstigde bij leven verplicht de minderjarige zelf en bij overlijden zijn nalatenschap. Zodra de verzekeringnemer 18 is, kan hij vrijuit de begunstigingsclausules aanpassen.

WAT ZIJN DE GEVOLGEN VAN EEN AANVAARDING VAN BEGUNSTIGING?

Indien de begunstigde van de levensverzekering de begunstiging via een bijvoegsel aanvaardt, kan de verzekeringnemer de begunstigingsclausule niet meer wijzigen. Hij kan verder geen afkoop meer doen of een overdracht van zijn rechten zonder het akkoord van de begunstigde.

LEVENSVZERKERING EN ERFBELASTING

Naargelang de structuur van het contract is het uitgekeerde kapitaal wel of niet onderworpen aan erfbelasting.

De successierechten zijn een gewestelijke bevoegdheid en liggen naargelang het gewest tussen 3 en 80%. De fiscale woonplaats van de overledene bepaalt welk gewest bevoegd is. Heeft de overledene in de laatste 5 jaar vóór zijn overlijden op verschillende plaatsen in België gewoond, dan gelden de tarieven van het gewest waar de overledene in deze periode van 5 jaar het langst heeft gewoond.

IS DE BEGUNSTIGDE VAN UW LEVENSVZERZEKERING UW ECHTGENO(O)TE?

Als de echtgeno(o)t(e) aangeduid wordt als begunstigde van het contract, dan is de vraag of het kapitaal al of niet onderworpen wordt aan erfbelasting afhankelijk van de structuur van het contract en van het huwelijksstelsel waaronder de echtgenoten gehuwd zijn.

Het is van belang om na te gaan met welke gelden de premies werden betaald. Naargelang de situatie kan het volledige of de helft van het kapitaal onderworpen zijn aan erfbelasting.

WANNEER MOET DE ERFBELASTING BETAALD WORDEN?

In principe is de erfbelasting verschuldigd bij de uitkering van het overlijdenskapitaal. Dit kan echter ook op een later tijdstip, bijv. bij de afkoop van een contract dat op naam van de andere echtgenoot staat. In dergelijke gevallen moet een bijvoeglijke aangifte van nalatenschap ingediend worden.

KAPITAAL SCHENKEN, MAAR ER DE CONTROLE OVER BEHOUDEN EN DE MOGELIJKHEID OM HET TERUG TE KRIJGEN IN GEVAL VAN VOOROVERLIJDEN VAN DE BEGIFTIGDE!

U kunt een levensverzekering onderschrijven in het kader van een successieplanning. De structuur van het contract maakt daarbij het verschil.

Ouders die een deel van hun vermogen willen toekennen aan hun kind, hebben vaak bepaalde zorgen. Ze hechten belang aan controle en de garantie dat de geschonken goederen naar hen terugkeren bij het vooroverlijden van de begiftigde. Hoe kan dit uitgewerkt worden via een levensverzekering?

Ouders voeren een schenking uit aan het kind via een bankgift of een notariële schenking. In de schenkingsdocumenten wordt het conventioneel beding van terugkeer opgenomen, waardoor de geschonken goederen bij vooroverlijden van de begiftigde vrij van erfbelasting naar de schenkers terugkeren.

Vervolgens zal het kind op zijn hoofd een levensverzekering onderschrijven, waarin het zijn ouders aanduidt als begunstigde bij overlijden. De ouders zullen optreden als aanvaardende begunstigten, waardoor het contract geblokkeerd wordt.

Zolang de ouders leven kan het kind het contract niet afkopen. Pas na hun overlijden zal het kind opnieuw over het contract kunnen beschikken.

Let op: om ervoor te zorgen dat het conventioneel beding van terugkeer op fiscaal vlak uitwerking heeft, is het belangrijk om in het verzekeringscontract naar deze clause te verwijzen.

Indien de schenking van de ouders onderworpen werd aan schenkbelasting of wanneer de risicotermijn van 3 jaar in Vlaanderen en Brussel (of zelfs 5 jaar in Wallonië) verstreken is, zal de begiftigde geen erfbelasting meer verschuldigd zijn op het geschonken bedrag.

Stap 1

Roerende schenking (schenkingsakte met clause van conventioneel beding van terugkeer)

Stap 2

Intekenen op een levensverzekering (verzekeringnemer, verzekerde: het kind; aanvaardende begunstigde bij overlijden: de ouder)

IS HET MOGELIJK OM EEN LEVENSVZERZEKERING TE SCHENKEN?

Via een notariële schenkingsakte kunt u in principe uw verzekeringscontract schenken. Hiervoor is steeds de medewerking van de verzekeringsmaatschappij vereist en dit zal steeds aanleiding geven tot het betalen van schenkbelasting.

In navolging van deze schenking moet een bijvoegsel bij het levensverzekeringscontract opgesteld worden.

Het is bovendien mogelijk dat er later nog erfbelasting betaald moet worden op de toename van het geschonken kapitaal.

KUNT U UW KINDEREN ONTERVEN?

Aangezien de verzekeringnemer de begunstiging van zijn contract vrij kan invullen, zou men kunnen denken dat hij hierdoor zijn kinderen kan onterven.

Dat is echter niet mogelijk gezien de reservataire erfgenamen inkorting kunnen vragen indien hun rechten zouden aangetast zijn.

WAT ALS U DE NALATENSCHAP VERWERPT MAAR BEGUNSTIGDE BENT VAN EEN VERZEKERING?

Indien de nalatenschap werd aangesteld als begunstigde, dan zal u door de verwerping niet meer in aanmerking komen voor een uitkering.

Indien u echter bij naam in het contract werd aangeduid, dan zou u de nalatenschap kunnen verwerpen en toch in aanmerking komen voor een uitkering. In dat geval komt de begunstiging aan u toe in uw persoonlijke naam en niet in uw hoedanigheid van erfgenaam.

BESLUIT

Met een levensverzekering kunt u uw vermogen eenvoudig en discreet toebedelen aan uw dierbaren. Het is bovendien mogelijk om uw levensverzekering een extra dimensie te geven zodat het een interessant instrument wordt voor uw successieplanning. Bespreek het met een van onze specialisten.

Deze publicatie is louter informatief en niet bindend voor de bank. Ze houdt geen rekening met uw persoonlijke toestand en kan dus nooit worden beschouwd als een juridisch of fiscaal advies of als raad over financiële planning.

Gezien de complexiteit van bepaalde operaties en hun implicaties op burgerlijk en fiscaal niveau, raden wij u stellig aan uw notaris of persoonlijke adviseur te raadplegen. Deze tekst is gebaseerd op de op 1 januari 2024 toepasselijke wetgeving.